

Bilag 3

LANDSFORENINGEN AF ADVOKATER
ANTAGET TIL UDFØRELSE AF OFFENTLIGE
OG BENEFICEREDE SAGER

Landsforeningen skal herved tillade sig at rette henvendelse til folketingets retsudvalg i anledning af en højesteretsdom, som stærkt har foruroliget den danske forsvarerstand.

Højesteretsdommen er afsagt den 2. december 1983 og bragt i Ugeskrift for Retsvæsen 1984 side 81 H. Dommen vedrører anonymisering af vidner i en narkotikasag.

Med højesteretsdommen accepterede 5 af 7 af højesterets dommere (ud af i alt 16 højesteretsdommere), at identiteten af to hovedvidner i sagen holdtes skjult for tiltalte, såvel som visse enkeltheder i vidnernes forklaring ikke kunne refereres for den tiltalte af hensyn til effektiviteten i anonymiseringen. Højesteret accepterede tillige, at tiltalte ikke kunne være til stede under den del af anklagemyndighedens procedure, hvor anklagemyndigheden i detaljer gennemgik indholdet af de to vidneforklaringer.

To dommere i højesteretssagen dissenterede, idet de ikke fandt hjemmel i retsplejeloven for den anvendte fremgangsmåde.

Som påpeget af advokat Arnold Rothenborg i Advokaten 1984 side 77, indebærer fremgangsmåden uløselige problemer for svaret. Tiltalte er forsvarsløs over for vidnernes forklaring, når han/hun ikke har reel mulighed for at gå ind i en tilbagevisning af vidnernes oplysninger, eksempelvis ved gennem sin forsvarer at fremdrage oplysninger, som stærkt belaster de pågældende vidners troværdighed.

Det er indlysende, at denne mangel ikke afhjælpes ved, at forsvareren er bekendt med vidnernes identitet, idet forsvareren typisk får sine oplysninger via den tiltalte.

Det er forsvarerstandens opfattelse, at problemet ej heller afhjælpes ved et udsagn om, at bevisværdigheden af anonymiserede vidners udsagn må have begrænset vægt. I den ovenfor nævnte højesteretsdom bliver tiltalte i alt væsentligt dømt på grundlag af de anonyme vidners udsagn.

Højesteret har i sin begrundelse klart givet udtryk for, at accepten af vidneanonymisering har undtagelsens karakter. Højesteret vil acceptere »at vidnets identitet hemmeligholdes for tiltalte, såfremt hensynet til retshåndhævelsen på grund af sagens alvor samt forklaringens betydning ganske undtagelsesvis måtte gøre det påkrævet, at forklaringen afgives«.

Når højesteretsdommen har vakt alvorlig foruroligelse og bestyrtelse i forsvarerkredse, hænger det sammen med, at dommen rummer en klar grænseoverskridelse af de hensyn til »fair trial«, som er fundamentale for et retssamfund som det danske. Dommen må i sin videste konsekvens siges at være udtryk for, at overordnede samfundsmæssige hensyn må fortrænge individets retsbeskyttelse.

Det er forsvarerstandens enige opfattelse, at den retstilstand, som højesteretsdommen afspejler, etablerer en sådan bevisusikkerhed, at den er uværdig for et retssamfund som det danske. Det er samtidig vort håb, at nærværende henvendelse til folketingets retsudvalg kan bevirke et lovgivningsinitiativ, som afskærer mulighederne for en bevisførelse ved danske domstole, som reelt ikke giver tiltalte mulighed for at forsvare sig betryggende, og som forekommer at være eklatant i modstrid med bestemmelserne om »fair trial« i artikel